

I ett mål om skadestånd återkallade sökandebolaget sin talan sedan de fått ta del av viss utredning från kommunen. Eftersom bolaget fått utredningen först efter att talan hos Va-nämnden initierats, kunde det inte anses att bolaget inlett onödig rättegång, fört en oberättigad talan eller på annat sätt genom försumlighet förorsakat motparten kostnader. Skäl för att göra avsteg från huvudregeln att vardera parten ska bära sina rättegångskostnader förelåg inte och kommunens yrkande om ersättning för rättegångskostnader ogillades.

Bakgrund, yrkanden m.m.:

I ansökan som inkom till Statens va-nämnd den 23 maj 2012 yrkade KB N 2:90 (bolaget) att nämnden skulle förplikta Göteborg Vatten att till bolaget betala 160 328 kr exkl. moms. jämte ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen från den 29 december 2011 till dess full betalning sker.

Av ansökan framgick bl.a. att bolaget var ägare till fastigheten Göteborg Högsbo 34:21 och att denna den 23 augusti 2010 drabbats av en översvämningsskada till följd av att en dagvattenledning tillhörande Göteborg Vatten, belägen i ett ovanliggande område, inte förmått forsla bort en stor mängd av vattnet som i stället sökt sig till fastighetens garage och angränsande förrådsutrymmen. Enligt ansökan hade Göteborg Vatten underlåtit att se till att dagvattenanläggningen uppfyllde sitt ändamål och tillgodosåg skäliga anspråk på säkerhet och vidare underlåtit att utföra regelbunden tillsyn och kontroll av anläggningen. I ansökan uppgav bolaget vidare att Göteborg Vatten i anledning av översvämningen utfört en utredning om orsaken till det inträffade och medgivit ansvar för inträffad översvämningsskada samt även utgivit skadestånd till en av bolagets hyresgäster. När bolaget senare självt framställde sina skadeståndsanspråk skulle Göteborg Vatten enligt ansökan ha förnekat ansvar och därvid hänvisat till att ytterligare utredningar företagits. Bolaget skulle utan framgång ha begärt kopior av dessa ytterligare utredningar hos Göteborg Vatten. Till ansökan var bifogad viss skriftlig dokumentation till styrkande av vad bolaget uppgivit bl.a. det brev, ställt till bolaget, där ny utredning om översvämningen och dess orsaker redovisas.

Kommunen bestred bolagets yrkande i huvudsaken men vitsordade att det varit ett stopp i en dagvattenledning som kommunen ansvarade för men att stoppet inte berott på brister i den allmänna dagvattenledningen eller på bristande tillsyn/kontroll. I svaromålet konstaterade kommunen att stoppet i den allmänna dagvattenledningen berodde på att den tillförts ledningsfrämmande föremål bl.a. i form av plastpåsar fyllda med frigolitbitar och rester av en gummislang vilka tillförts ledningen från ett enskilt dagvattennät uppströms. Där hade en kupolbrunn utsatts för åverkan så att ett stort hål uppkommit varigenom föremål i dagvattendiket i princip fritt kunde följa med vattnet ned i det privata nätet och sedan ut i den allmänna ledningen där stoppet uppstod. Kommunen framhöll också bl.a. att skadeersättningen till bolagets hyresgäst baserades på ett otillräckligt underlag och rätteligen aldrig skulle ha utbetalats.

Efter att svaromålet tillställts bolaget fann detta inte skäl att längre vidhålla sitt ersättningsyrkande och återkallade sin ansökan hos Va-nämnden. Bolaget framhöll i återkallelsekriften att Göteborg Vatten trots flera påstötningar konsekvent underlåtit att tidigare dela med sig av företagens utredning och inte heller på samma sätt redovisat skadeorsaken. Underlåtenheten och att ansvar

inledningsvis medgavs hade enligt bolaget tytt på att någon egentlig utredning av skadeorsak inte funnits. Enligt bolaget hade Göteborg Vattens agerande medfört kostnader för bolaget och varit processekonomiskt ineffektivt vilket i ett motsvarande tvistemålsförfarande kunde givit anledning till rättegångskostnadsstraff mot Göteborg Vatten.

Med anledning av bolagets återkallelse har Göteborgs kommun nu framställt yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

Kommunen yrkade ersättning för rättegångskostnader med 5 000 kr exkl. moms.

Bolaget bestred kommunens yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

Kommunen har uppgivit att kostnadsyrkandet avser ombudsarvode motsvarande ca 10 timmars arbete varvid de faktiskt nedlagda timmarna dock jämkats avsevärt till att motsvara ca 2 timmar.

Parterna anförde:

Kommunen: Bolagets återkallelse leder i reguljära rättegångstermer till att bolaget är skyldigt att utge ersättning för kommunens rättegångskostnad. Som framgått har bolaget också inlett rättegång i onödan. Innan talan väckts vid Va-nämnden framförde bolaget sitt ersättningsanspråk till kommunen. I sitt svar 2011-12-19 har kommunen bestritt ansvar och utförligt redovisat händelseförloppet som lett till översvämningen och skälen för bestridandet. Bolaget upprepade dock sitt krav och återopade att kommunen skulle ha ådragit sig skadeståndsansvar gentemot bolaget genom att tidigare ha utbetalat viss ersättning till en av bolagets hyresgäster. Kommunen har därefter åter bestritt ansvar till bolaget. Bolaget har således redan vid anhängiggörandet av ansökan haft full tillgång till kommunens utredning i saken och de skäl som kommunen lagt till grund för bestridandet. Mot bättre vetande har bolaget emellertid därefter väckt talan mot kommunen. Någon förmildrande omständighet kan, med hänsyn till bolagets ekonomiska omfattning och de särskilda rättsliga och processuella insikter som dess chefsjurist får antas besitta, inte anses föreligga i detta fall. Med anledning av bolagets sålunda visade sätt att förhålla sig till processen får sådana särskilda skäl som avses i 14 § andra stycket lag (1976:839) om Statens va-nämnd anses föreligga.

Bolaget: Göteborg Vatten har inledningsvis medgivit ansvar för översvämningen. Till grund för detta medgivande hänvisade Göteborg Vatten till en icke redovisad utredning. Efter ca 16 månader meddelade emellertid Göteborg Vatten att man ändrat inställning och att ansvar numera bestreds. Även detta ställningstagande motiverade Göteborg Vatten med hänvisning till en icke redovisad utredning. Vid flera tillfällen efterfrågade bolaget de båda utredningarna och fick endast ett korthugget och intetsägande svar. Bolaget såg i detta läge inte någon annan utväg än att vända sig till Va-nämnden. Först därefter har Göteborg Vatten i sitt svaromål på tillfredsställande sätt redovisat händelseförloppet samt den utredning man tydligen haft tillgång till hela tiden. Det är oklart av vilket skäl Göteborg Vatten inte tidigare har redovisat sin utredning och bolaget noterar att någon förklaring härtill inte heller lämnas nu. Mot

denna bakgrund är det tydligt att Göteborg Vattens yrkande om att utfå rättegångskostnader saknar grund.

Va-nämnden yttrade:

Bolaget har återkallat sin talan i Va-nämnden varemot någon erinran inte framställt av Göteborgs kommun. Målet ska därför avskrivas från fortsatt handläggning.

I fråga om Göteborgs kommun kan vara berättigat till att utfå ersättning för sina rättegångskostnader gör Va-nämnden följande bedömning.

Enligt 14 § andra stycket lagen (1976:839) om Statens va-nämnd kan för där avsedda målgrupper, vilka bl.a. omfattar skadeståndsmål av nu aktuellt slag, part på begäran tillerkännas ersättning av motparten för kostnad vid nämnden om det finns särskilda skäl för det. Huvudregeln för dessa mål är alltså att vardera parten ska bära sina rättegångskostnader oavsett vem av dem som tappar målet. Särskilda skäl har i rättspraxis ansetts kunna föreligga i fall där sakfrågan i ett mål inte prövats tidigare och haft stor betydelse inte bara för parterna i målet utan bedömts få sådan betydelse även för många andra huvudmän och brukare, s.k. pilotmål. Även i mål där fastighetsägaren, till skillnad från det normala i va-mål, fått bära en stor utredningsbörda har denne kunnat få ersättning för rättegångskostnader enligt undantagsregeln. I vissa andra fall av processuell natur har också förutsatts att utrymme kan finnas för att tillämpa undantagsregeln och utdöma ersättning till part. Departementschefen uttalade härom inför 1970 års va-lag ”Jag vill dock understryka att den (undantagsregeln) skall tillämpas bara när särskilda skäl föreligger exempelvis när kostnaden har orsakats av försummelse från motpartens sida eller när en vinnande parts kostnader har blivit oskäligt stora på grund av motpartens sätt att utföra sin talan” (prop. 118:1970 s. 162). Senare lagstiftning har inte medfört någon ändring i dessa avseenden.

Som framgår av förarbetena till va-lagstiftningen (senast i prop. 2005/06:78 s.120) utgår regeln om att kostnadsersättning kan utdömas bara när det finns särskilda skäl för det från att det normalt är huvudmannen som svarar för utredningen i va-målen. Det är huvudmannen som har utredningskapaciteten och som bl.a. av den anledningen också har ålagts bevisbördan för flertalet relevanta omständigheter. Va-lagsutredningen (SOU 2004:64 s. 398) uttalade om rättegångskostnaderna bl.a. att det för prövningssystemets goda funktion är av stor betydelse ”att inte en enskild fastighetsägare, som inte för en helt oberättigad talan, skall behöva riskera att få betala motpartens rättegångskostnader”. Härutinnan skiljer sig således va-målen från tvistemålen vid tingsrätt där tappande part normalt blir skyldig att betala vinnande parts rättegångskostnader och part vid återkallelse normalt ska stå för motpartens kostnader. Betydelsen av bolagets anhängiggjorda talan och återkallelsen av denna i detta mål måste vid bedömning av ersättningsskyldigheten ses mot bakgrund av dessa förhållanden.

Bolaget har hävdatt att man ett flertal gånger utan resultat begärt hos Göteborg Vatten att få del av de utredningar som först föranledde Göteborg Vatten att betala ut ersättning till en hyresgäst hos bolaget och senare fick Göteborg Vatten att inta en helt motsatt ståndpunkt i ersättningsfrågan. Vad bolaget synes

fått besked om var endast att utredningarna fanns och Göteborg Vattens tolkning av dessa. Besked härom lämnades i brev till bolaget 2011-12-19. I brevet gjorde Göteborg Vatten med hänvisning till utredning bl.a. gällande att det suttit ett stopp i kommunens dagvattenledning som orsakats av ledningsfrämmande föremål, tillförda av annan än kommunen, och att kommunen därför inte var ansvarig för uppkommen skada. Bolaget hade emellertid inte givits någon möjlighet att bilda sig en egen uppfattning om den bakomliggande utredningen. Med tanke särskilt på att den senare utredningen tycks ha fått Göteborg Vatten att ändra sin inställning i ersättningsfrågan framstår bolagets begäran om att närmare få ta del av denna som helt rimlig. Vad som anges i brevet om att stoppet orsakats av ledningsfrämmande föremål tillförda av annan än kommunen behöver inte heller nödvändigtvis utesluta ett ansvar för kommunen. Det kortfattade svar jämte några fotografier som bolaget erhöll från kommunen efter att ha begärt att få ta del av utredningen har inte givit intryck av en fullständigt redovisad utredning. Om mer inte fanns att redovisa borde Göteborg Vatten ha upplyst om detta. Att bolaget vid dessa omständigheter ansökte hos Va-nämnden om skadeersättning betyder således inte att det inlett en onödig rättegång, fört en helt oberättigad talan eller på annat sätt genom försumlighet förorsakat motparten kostnader. Inte heller bör det förhållandet att bolaget, sedan man inom ramen för va-processen erhållit en närmare redovisning från Göteborgs kommun, gjort bedömningen att inte driva målet till beslut i sig anses som en sådan försumlig processföring som, med avsteg från huvudregeln i va-mål, ska leda till ersättningsskyldighet för kommunens rättegångskostnader.

Göteborg kommuns yrkande om ersättning för processkostnaderna ska således ogillas.

*Beslut den 8 december 2012, BVa 71
Mål nr Va 480/12*